

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО
ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Мелітополь, 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
«УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Мелітополь
2022**

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти:
збірник науково-методичних праць / Таврійський державний
агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного – Мелітополь:
ТДАТУ, 2022. – Вип. 25. – 348 с.

У збірнику наведено матеріали з навчально-методичної і виховної
роботи науково-педагогічних працівників університету за підсумками
науково-практичної конференції 2021-2022 навчального року.

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор);
Ломейко О.П., к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи
ТДАТУ (заступник головного редактора); Єременко О. А., д.с.-г.н.,
професор, проректор з наукової роботи; Назаренко І.П., д.т.н., професор,
декан факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Ортіна Г.В.,
д.н.держ.упр, доцент, в.о. декана факультету економіки та бізнесу;
Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та
екології, Болтянська Н.І., к.т.н., доцент кафедри ТСС АПК

Статті опубліковані мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.

e-mail: nmc@tsatu.edu.ua

Науково-методичний центр університету

© Автори статей, включені до збірника, 2022
© Таврійський державний агротехнологічний
університету імені Дмитра Моторного, 2022

ЗМІСТ

Нестеренко С.А., Болтянська Н.І., Сиротюк С.В. ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ	8
Лузан П.Г., Тітова О.А., Панченко А.І., Волошина А.А., Волошин А.А. ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ТЕСТІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ АГРОІНЖЕНЕРІВ	17
Герасько Т.В., Розова Л.В. УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ЯК ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ЕКОЛОГО- БІОЛОГІЧНЕ РОСЛИНИЦТВО» І «ОРГАНІЧНЕ САДІВНИЦТВО»	30
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхоланцева В.О. МЕТОДОЛОГІЯ АБСТРАКТНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	35
Болтянська Н.І., Болтянський О.В. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОНИКНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРУ ОСВІТИ.....	41
Пащенко Ю.П., Колесніков М.О. ВИКОРИСТАННЯ СКРАЙБ – ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ХІМІЧНОГО ЦИКЛУ	47
Скляр О.Г., Скляр Р.В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	56
Бондаренко Л.Ю., Вершков О.О., Караєв О.Г., Холодняк Ю.В., Гавриленко Є.А. ВИКОРИСТАННЯ ZOOM ЯК ДОДАДКОВОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	64

Самойчук К.О., Петриченко С.В., Ковальов О.О. СТВОРЕННЯ МЕТОДИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	70
Struchaev N., Postol Yu., Gulevsky V. METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF CREATION IN INNOVATIVE PRODUCT IN OPEN INNOVATIVE SYSTEMS.....	76
Попова І.О. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ	80
Постнікова М.В. НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ЕЛЕКТРОПРИВОД ВИРОБНИЧИХ МАШИН І МЕХАНІЗМІВ» ТА ЙОГО РОЛЬ В ПІДГОТОВЦІ ЕНЕРГЕТИКІВ	88
Радченко Н.Г. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА НАВИЧКИ ЯКІСНОГО АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ЯК ВАЖЛИВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	93
Дереза О.О., Дереза С.В. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	104
Сушко О. В., Колодій О. С. ІКТ В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ЗВО.....	111
Болтянська Н.І., Шокарев О.М., Сиротюк С.В. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	122
Колесніков М.О., Пашенко Ю.П. АГРОНОМ ЧИ АГРОСКАУТ? НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ	129
Герасько Т.В., Покопцева Л.А. СУЧАСНИЙ РІВЕНЬ НАОЧНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ РОСЛИННИЦТВО ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 201 «АГРОНОМІЯ».....	137

Болтянський О.В., Болтянська Н.І. ІННОВАЦІЙНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	144
Попова І.О., Петров В.О. УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПРОФІЛЮ	149
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І., Мілаєв О.І., Паляничка Н.О. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ГУРТКІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	158
Шлєіна Л.І. РИТОРИКА – ГАЛУЗЬ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ.....	163
Попова І.О., Квітка С.О. НАУКОВА ГУРТКОВА РОБОТА – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ТЕХНІЧНОМУ ЗВО	169
Задосна Н.О., Михайлов Є.В. МЕТОДОЛОГІЯ ОТРИМАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИЗНАЧЕНІ ПАРАМЕТРІВ ПОВІТРЯНОГО ПОТОКУ У ПНЕВМОРЕШІТНОМУ СЕПАРАТОРІ.....	178
Верхоланцева В.О., Самойчук К.О., Паляничка Н.О. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ.....	187
Шлєіна Л.І., Адамович А.Є., Поправко О.В. ГЕНДЕРНА ОСВІТА В ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	193
Гулевський В.Б., Постолюк Ю.О., Стручаєв М.І. УЧАСТЬ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ЕТТП В ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	201
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхоланцева В.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	206

Болтянський О.В., Стефановський О.Б., Колодій О.С., Ковальов О.О. ФУНКЦІ КУРАТОРА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	211
Халанчук Л.В. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДІВ КОДУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ НА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСКРЕТНОЇ МАТЕМАТИКИ.....	217
Сушко О. В., Колодій О. С. РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ТКМ і М» У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЛЕКТАЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ АГРАРНОЇ ОСВІТИ	223
Поправко О. В., Тараненко Г. Г. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОДІЄВОГО ПІДХОДУ ЯК СПОСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	235
Постнікова М.В., Ковальов О.В., Петров В.О. РОЗРАХУНОК І ВИБІР ПРИСТРОЇВ КОМПЕНСАЦІЇ РЕАКТИВНОЇ ПОТУЖНОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	242
Дяденчук А. Ф. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	248
Тараненко Г. Г., Поправко О.В. ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН.....	256
Парахін О.О., Пеньов О.В., Черкун В.В. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В АГРАРНИХ ВНЗ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО.....	263
Поправко О. В. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ» ...	268

Пеньов О.В., Черкун В.В., Парахін О.О. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	277
Михайлов Є.В., Задосна Н.О. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В РОСЛИННИЦТВІ».....	282
Адамович А. Є., Шлеїна Л. І., Поправко О. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ	288
Борохов І.В., Ковальов О. О., Гулевський В.Б. ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕНІ ДИСЦИПЛІН У ЗВО	293
Ковальов О.О., Борохов І.В., Колодій О.С., Червоткіна О.О. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ФАХУ»	306
Єременко О.А., Федосова А.О., РЕАЛІЗАЦІЯ МАГІСТЕРСЬКОГО ПРОЄКТУ «АГРОКЕБЕТИ» У ТАВРІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО	326
Червоткіна О.О., Тарасенко В.Г., Ковальов О.О. ОСВІТА В ЕПОХУ COVID-19 ТА В НАСТУПНИЙ ПЕРІОД.....	326
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І., Мілаєв О.І., Паляничка Н.О. СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	332
Серий І.С., Паніна В.В., Дашивець Г.І., В'юник О.В. ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	337
Матковський О.І., Саньков С.М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ»	342

УДК 316.6:331.106

Адамович А. Є., к.філол.н., доц., Шлієна Л. І., д.ф. з пед.н., ст.викл.,
Поправко О. В., к.ф.н., доц.
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

Анотація. У статті аналізуються психолого-педагогічні аспекти комунікативної компетенції особистості та застосування інформаційних технологій при оволодінні студентами вищих аграрних навчальних закладів гуманітарними дисциплінами. Доводиться думка про те, що процес інформатизації освіти має підтримувати розвиток предметних галузей, але також активізувати розроблення підходів до використання потенціалу ІКТ на основі моделювання об'єктів, явищ і процесів, що вивчаються, з метою підвищення креативності мислення студентів.

Ключові слова: гуманітарні дисципліни, інформаційні технології, тестові завдання

Реформування та удосконалення різних видів людської діяльності залежать від діяльності конкретних соціально-активних особистостей, а вища школа повинна створювати передумови для формування індивідуального світогляду та інтелектуальної мобільності студентів, розвитку їх творчих та професійних здібностей.

Постановка проблеми. Особливої уваги потребує сьогодні науково-творча діяльність у контексті вивчення таких дисциплін, як «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Основи ораторського мистецтва», «Мистецтво та мова ведення переговорів».

Процес інформатизації освіти покликаний активізувати розроблення підходів до використання потенціалу інформаційних технологій для розвитку особистості студентів, підвищення креативності їх мислення, формування умінь аналізувати ситуацію, прогнозувати результати прийнятих рішень.

У такому разі значущою стає проблема системного дослідження психолого-педагогічних аспектів комунікативної компетенції особистості та застосування інформаційних технологій при оволодінні студентами вищих аграрних навчальних закладів гуманітарними дисциплінами [2].

Проблемам професійної підготовки фахівців у вищій школі, інформатизації навчального процесу завжди приділялася належна увага (В. Кремень, О. Савченко, С. Сисоева, О. Сухомлинська та ін.).

Актуальність даної теми полягає у необхідності розробки нових більш ефективних аспектів викладання дисципліни в умовах інформатизації навчального процесу, потребою концентрування його не на навчальній дисципліні, а на особистості студента, його професійному ставленні й особистісному зростанні.

Метою даної роботи є визначення і дослідження можливостей, які надають інформаційні і комунікаційні технології у підвищенні ефективності навчання; обґрунтування доцільності застосування інформаційних технологій при тестуванні з мовознавчих дисциплін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Впровадження в діяльність навчального закладу інформаційних технологій на сьогодні є пріоритетним напрямком реалізації державної освітньої політики. У рамках виконання Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» освітня галузь почала активно модернізувати процес професійної підготовки фахівців різних спеціальностей, впроваджуючи інформаційні і комунікаційні технології та засоби навчання [1].

Під інформатизацією розуміють "...сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян і суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної і комунікаційної техніки" [4].

Метою інформатизації системи освіти є підвищення якості, доступності, гнучкості освіти, а також розвиток інформаційної культури особистості з огляду на системність та комплексність всіх складових навчального процесу. Це і наявність комп'ютерної техніки, програмного забезпечення; підключення навчальних закладів до інформаційної комп'ютерної мережі системи освіти, глобальної мережі Інтернет; інформаційний обмін, підвищення кваліфікації педагогічних та управлінських кадрів, формування інформаційної культури; створення системи супроводу та обслуговування засобів інформаційних технологій в освітніх структурах [5].

Найскладніший етап у впровадженні інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес є підготовка викладачів. Розрізняють два типи цілей, які відображають мотиви людської поведінки. Це або бажання бути ефективним, або необхідність пристосовуватись до ситуації. Також у лінгвістичній літературі виокремлюють два типи цілей: першочергові,

тобто ті, заради яких планувалась комунікація), та другорядні, про які ми можемо говорити, спираючись на аналіз мотивів людської діяльності [6].

Також важливим є і ефективність вибраної стратегії і тактики. А отже, на вибір комунікативної стратегії впливають і дотримання морально-етичних норм у взаємодії комунікантів, тактовність у самовираженні, моральні якості мовця, налаштованість на співпрацю, повага до партнерів у переговорному процесі. Так, позитивні якості адресата або приязне ставлення до нього мовця часто слугують передумовою для спонукання співрозмовника виконати дії, у яких зацікавлений мовець. Уміння спілкуватись дозволяє підвищити результативність професійних навичок, допомагає впевнено відчувати себе на виробництві при виконанні професійної діяльності або при спілкуванні з колегами, у встановленні ділових контактів тощо [9].

Для підготовки кваліфікованих кадрів бажано організувати семінари, консультації, що допоможуть проаналізувати досягнення провідних вищих навчальних закладів, виявити певні проблеми чи ускладнення у роботі викладачів, а також правильно розподілити процес навчання.

Це є досить важливим, оскільки при викладанні гуманітарних дисциплін можна застосувати інформаційні технології на заняттях та для організації позааудиторної (самостійної) навчальної роботи студентів (лекції, практичні та семінарські заняття, під час самостійної (індивідуальної) роботи студентів; консультацій індивідуальних та групових; контрольних заходів (тестування): проведення підсумкових модульних контролів (іспитів і заліків) в очній формі та у режимі on-line) чи off-line [8, С. 27 – 31]. У теж час, неодмінною умовою завершення роботи навчальної комп'ютерної програми служить засвоєння всієї навчальної інформації та вміння застосовувати її в практичній діяльності, зокрема, формування мовної компетенції студента за певним розділом.

Але часто через абсолютизацію класно-урочної системи організації занять, брак комп'ютерної техніки, брак аудиторій, тестів і програм для організації автоматизованого самоконтролю не досягається потрібного ефекту. По-справжньому потреба в завданнях у тестовій формі є тоді, коли викладач з особи, що викладає матеріал, перетворюється на розробника нових програмно-педагогічних засобів, на організатора технологічного процесу самостійного навчання [7, С. 21–33].

Але бажано зазначити, що і такий варіант буде ефективним у тому випадку, коли студент регулярно заходить на інформаційний навчальний портал і здатний самостійно повторно звертатися до підручника та інших освітніх матеріалів після тестування, що дозволяє виявити прогалини у підготовці до заняття.

Але, звичайно, не можна автоматизувати усне опитування чи співбесіду студента з викладачем. Тому при навчанні викладачеві не слід

відмовлятися від усного контролю, повністю замінюючи його тестовим за допомогою персонального комп'ютера. Хоча усне опитування і має певні недоліки, займає багато часу, але в той же час не можна не використовувати його позитивні сторони, коли один студент відповідає, його одногрупники слухають, повторюють та закріплюють навчальний матеріал при відповідній корекції відповідей викладачем. Отже, ефективним є поєднання традиційного усного контролю та автоматизованого тестового (який здійснюється за допомогою персонального комп'ютера).

Розвиток мовної особистості також відбувається відповідно до здатності студентів навчатися, їх предметних знань та попереднього досвіду і здійснюється в межах ситуативного контексту, пов'язаного із навчанням та спеціалізацією. Поєднання ж наукової та творчої діяльності вчить майбутнього фахівця бути здобувачем знань, розвиває індивідуальні нахили, розкриває обдарування і талант кожного, учить правильно оцінювати свою роботу, постійно самовдосконалюватися.

Впровадження сучасних інформаційних технологій в процес навчання гуманітарних дисциплін здійснюється поетапно і відтворюється за певних умов, як підготовка професійних кадрів, матеріальної технічної бази та творчих методів та підходів.

Подана стаття не охоплює всіх питань у вирішенні проблеми розвитку мовної особистості під час навчання дисциплін «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Основи ораторського мистецтва», «Мистецтво та мова ведення переговорів» в умовах інформатизації навчального процесу. У подальшому бажано звернути увагу на детальне обґрунтування змісту, структури, вимог до застосування інформаційних технологій під час вивчення дисциплін гуманітарного циклу, визначення та дослідження оптимальних методик їх розробки, врахування особливостей мовлення, складових комунікативної компетенції у зазначених аспектах у поєднанні з інформаційно-комунікаційними технологіями.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 09.01.2007 № 537-V. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2007. № 12. С.102.

2. Адамович А.Є. Роль тестових завдань при вивченні дисциплін суспільно-гуманітарного циклу. Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук : збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної інтернетконференції (м. Мелітополь, 24 листопада 2021 р.) ТДАТУ. Частина 1. Мелітополь : ТДАТУ, 2021. 23-25

3. Adamovych A. Regarding research and teaching staff professional development as an integral part of providing quality training for a future professional with higher education/ Kalashnik A., Adamovych A., Goliarduyk N., Varus M. Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал. № 1 (187). 2021. Р. 64-69.

4. Інформатизація// Вікіпедія. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>.

5. Мельник О. М. Інформаційні технології в навчальному закладі: курсова робота. Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2011. URL: http://otherreferats.allbest.ru/pedagogics/00185167_0.html.

6. Максимець О.М., Адамович А.Є. Переговори як складова частина ділової комунікації. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Вип. 36. Т. 2. 2021. С. 124-128.

7. Тітова О.А. Методика навчання технічних дисциплін студентів аграрних університетів засобами інформаційно-комунікаційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. К., 2011. 241 с.

8. Тітова О.А. Організація лабораторних занять з технічних дисциплін на базі ІКТ в аграрному університеті. Инновационная научная деятельность: матер. XIV междунар. науч.- практ. конф. по философским, филологическим, юридическим, педагогическим, экономическим, психологическим, социологическим и политическим наукам, Горловка, 27-28 октября 2011. г. Горловка: ООО «НВП «Интерсервис»», 2011. С. 27-31.

9. Шлеїна Л.І., Адамович А. Є. Посібник-практикум з дисципліни «Основи ораторського мистецтва». Мелітополь: ФО-П Однорог Т. В., 2021. 93 с.

Adamovych A., Shlieina L., Popravko O. Peculiarities of information technologies' application in the process of learning the disciplines of the humanitarian cycle

Summary. The article analyzes the psychological and pedagogical aspects of communicative competence of the individual and the use of information technology in the mastery of humanities by students of higher agricultural educational institutions. It is argued that the process of informatization of education should support the development of subject areas, but also intensify the development of approaches to the use of ICT potential based on modeling of objects, phenomena and processes studied, in order to increase creative thinking.

Key words: humanities, information technologies, test tasks.

Науково-методичне видання

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Надруковано з оригіналів макетів замовника
Підписано до друку 26.04.2022 р. формат 60x84 1/16
Папір офсетний. Наклад 100 примірників
Замовлення № 1045

Виготовлювач ПП Верескун В.М.
Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»
м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 10 тел. (0619) 44-45-11

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 11.06.2002 р. серія ДК № 1125